

# **КОНЦЕПЦІЯ**

## **ПРОФЕСІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

### **У НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ СУДДІВ УКРАЇНИ**

#### **1. Загальні засади професійної психологічної підготовки в Національній школі суддів України.**

1.1. Професійна психологічна підготовка в Національній школі суддів України сприяє розвитку в кандидатів на посаду судді та суддів професійно важливих, моральних, етичних та ділових якостей, забезпечує психологічну готовність майбутніх суддів до суддівської діяльності, а також спрямована на профілактику професійної деформації та недопущення розвитку синдрому професійного вигорання серед діючих суддів.

1.2. В основу професійної психологічної підготовки кандидатів на посаду судді та суддів в Національній школі суддів України (далі – професійна психологічна підготовка) покладено такі принципи:

1.2.1. **НАУКОВОСТІ.** Використання наукових підходів при обґрунтуванні форм, методів та засобів професійної психологічної підготовки.

1.2.2. **КОМПЛЕКСНОСТІ.** Реалізація системи професійної психологічної підготовки шляхом взаємозв'язку та взаємного доповнення різних форм та методів навчання.

1.2.3. **ЗАКОННОСТІ.** Функціонування системи професійної психологічної підготовки відповідно до чинного законодавства та відомчих нормативно-правових актів.

1.2.4. **ОБ'ЄКТИВНОСТІ.** Застосування в процесі професійної психологічної підготовки апробованих психодіагностичних методик з високим рівнем надійності та валідності.

1.2.5. **ПРАКТИЧНОСТІ.** Вивчення та врахування індивідуальних і групових проявів психіки і з метою підвищення готовності до виконання

обов'язків судді у кандидатів на посаду судді, а також у суддів для підвищення ефективності суддівської діяльності.

1.2.6. ДОТРИМАННЯ НОРМ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ, ДЕОНТОЛОГІЇ Й ПРАВ ЛЮДИНИ. Кандидати на посаду судді та судді при здійсненні заходів професійної психологічної підготовки мають право на одержання інформації про теоретико-методологічні засади, форми та методи проведення підготовки та на ознайомлення з її результатами.

1.2.7. КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ. Коректне використання отриманої інформації, її кодування, облік та нерозголошення.

1.2.8. НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ. Недопущення недоброзичливого та упередженого ставлення до особи.

1.3. Професійна психологічна підготовка кандидатів на посаду судді є комплексом організаційних та навчально-психологічних заходів, спрямованих на формування й розвиток у слухачів високих морально-ділових та етичних особистісних якостей і навичок, а також, психологічної готовності до професійної суддівської діяльності.

Метою такої підготовки є адаптація кандидатів на посаду судді до умов професійної суддівської діяльності, сприяння їх професійному та особистісному становленню як висококваліфікованих фахівців, спроможних ефективно виконувати покладені на них обов'язки.

1.4. Професійна психологічна підготовка суддів здійснюється на основі використання в процесі підготовки суддів психологічних методів, що покликані розвивати у суддів необхідні вміння та навички, які допоможуть враховувати психологічні та суспільні фактори, їх вплив на роботу судді, управляти конфліктами, уникати психологічної деформації та запобігти розвитку синдрому професійного вигорання. Професійна психологічна підготовка кандидатів на посаду судді та суддів забезпечується шляхом поєднання в процесі навчання форм і методів психології, андрагогіки та педагогіки з урахуванням індивідуальних особливостей, рівня спеціальних знань, інтелекту та особистого ставлення до обраного фаху кожного слухача.

1.5. Професійна психологічна підготовка кандидатів на посаду судді та суддів здійснюється відповідним структурним підрозділом Національної школи суддів України.

## **2. Психологічна підготовка передбачає навчання кандидатів на посаду судді та суддів:**

- умінню точно оцінювати свій психологічний стан, настрій, ступінь психічної напруженості під час вирішення завдань різної складності;
- психологічним прийомам і методам для уникнення та вирішення конфліктних ситуацій, забезпечення їх особистої безпеки в умовах професійної суддівської діяльності та в повсякденному житті;
- основним прийомам саморегуляції та психокорекції;
- формуванню психологічних установок та готовності використовувати в професійній суддівській діяльності відповідні вміння та навички щодо забезпечення:
  - основам особистої професійної безпеки: діям в умовах психологічного тиску з боку різних учасників судового процесу;
  - умінням і навичкам психологічної самодіагностики та саморегуляції для нейтралізації негативних наслідків стресових ситуацій та емоційно-психологічних навантажень (особливо у складних ситуаціях).

## **3. Національна школа суддів України для забезпечення запровадження та реалізації професійної психологічної підготовки здійснює:**

- вибір дієвої стратегії психологічної підготовки, визначення задач та методів, прийомів і засобів, що забезпечать формування професійно важливих якостей у кандидатів на посаду судді та суддів;
- впровадження сучасних психологічних навчальних технологій у процес спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та підготовки суддів для забезпечення набуття ними необхідних знань, вмінь та навичок;
- пошук найбільш оптимальних форм і методів навчання, які визначають не лише результат навчальної діяльності, але й психологічний стан слухача;

- розроблення індивідуальних програм психологічної підготовки слухачів;
- психологічне супроводження кандидатів на посаду судді та суддів під час проходження ними відповідних підготовок;
- визначення рівня психологічної підготовленості слухачів. Забезпечення диференційованого підходу до них та спрямування зусиль викладачів на формування у слухачів високих морально-етичних принципів;
- поглиблене психодіагностичне та соціально-психологічне вивчення слухачів з метою визначення їх індивідуально-психологічних особливостей та мотивації, за результатами цього надання: кандидатам на посаду судді допомоги в адаптації до умов суддівської діяльності та суддям - у виконанні покладених на них обов'язків;
- сприяння професійній самоідентифікації та соціально-психологічній адаптації кандидатів на посаду судді до умов професійної суддівської діяльності. Розвиток у суддів навичок використання психологічних прийомів у їх роботі;
- організацію та здійснення психопрофілактичної роботи з слухачами. За необхідності, здійснення психологічної корекції психологічних станів слухачів;
- аналіз психологічних засад виникнення в слухачів труднощів при проходженні відповідної підготовки, проблем у засвоєнні навчальної програми та причин незадовільної успішності;
- дослідження структури навчального процесу з метою виявлення психологічних труднощів на різних етапах навчання за різними дисциплінами. Створення алгоритмів оптимізації професійної психологічної підготовки для конкретних слухачів чи навчальних груп, упровадження цих алгоритмів у процес спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та підготовки суддів, перевірка їх ефективності у вирішенні проблем підвищення якості відповідної підготовки.
- проведення зі слухачами психологічних тренінгів з розвитку професійно важливих індивідуально-психологічних якостей, пізнавальних, креативних та когнітивних функцій особистості;

- вивчення психологічного стану кандидатів на посаду судді по завершенню проходження ними спеціальної підготовки, з метою оцінки та прогнозування динаміки розвитку професійно важливих якостей;

- забезпечення високого рівня психологічної підготовленості слухачів до професійної суддівської діяльності, формування у них психоемоційної стійкості до можливих фізичних та психологічних перевантажень, вмінь діяти в критичних та складних умовах.